

Čís. 12581.

Zahájení vyrovnacího řízení o jmění odpůrce v Německu není o sobě subjektivním ohrožením dobytí nároku navrhovatele podle § 379, druhý odstavec, ex. ř.

Podmínka § 379, druhý odstavec, ex. ř. o subjektivním ohrožení uspokojení navrhovatelovy pohledávky jest však splněna, učinil-li odpůrce, o jehož jmění v Německu jest zahájeno vyrovnací řízení, u tuzemského soudu návrh na zabavení a přikázání k vybrání tuzemského deposita odpůrcova dlužníka za tím účelem, aby majetek ten převedl do Německa. Lhostejno, zda navrhovatel jest státním občanem říše Německé, či republiky Československé.

(Rozh. ze dne 5. května 1933, R I 409/33.)

K zajištění peněžité pohledávky proti berlínské firmě povolil s o u d první stolice prozatímní opatření obstavkou pohledávky, která přísluší odpůrkyni navrhovatelky proti Vilému S-ovi a proti krajskému soudu, pokud se týče proti ministerstvu spravedlnosti až do výše 8.000 ř. m. jakožto poddlužníkům. R e k u r s n í s o u d zamítl návrh na povolení prozatímního opatření. D ů v o d y: Pokud jde o osvědčení ohrožení nároku, jest stížnost odůvodněna. Jde o pohledávku peněžitou, k jejímuž zajištění lze podle § 379 (2) ex. ř. povolit prozatímní opatření jen, je-li pravděpodobno, že by jinak odpůrce strany ohrožené poroucháním, zničením, zatajením nebo zavlčením majetkových kusů, zcizením nebo jiným nakládáním s předměty svého jmění zmařil nebo značně ztížil její dobytí. Je tudíž třeba, by dobytí její bylo ohroženo subjektivním chováním odpůrcovým (srov. rozh. 4438, 5385, 5637, 6294, 7799, 8137, 11791 a j. sb. n. s.). Nemusí býti obmyslné (rozh. 3364, 7252 sb. n. s.). Stačí jednání, které není hospodářsky ani právně nutné ani účelné a zmenšuje jeho jmění (rozh. 4438, 4470, 7252 sb. n. s.) nebo činí je pro věřitele nepřístupnějším. Nestačí však jen povšechná obava věřitelova neb osvědčení jen objektivního nebezpečí (rozh. 830, 7252 sb. n. s.), na př. že dlužník je stíhán žalobami (rozh. 830 sb. n. s.), že je zadlužen (rozh. 4438 sb. n. s.), že nemůže platiti a jest upomínán (rozh. 2042 sb. n. s.) nebo že dokonce je stíhán exekucemi (Gl. U. 5430, sb. n. s. čís. 276), nebo že se vyrovnal nebo se vyrovnává se svými věřiteli. Prvý soud však povolil prozatímní opatření, pokud jde o osvědčení ohrožení nároku, jen z důvodu, že o jmění odpůrkyně bylo v Německu zahájeno vyrovnací řízení. Ale ani to, čím v tomto ohledu odůvodnil první soud dále své usnesení, že totiž odpůrkyně dobyla si proti Vilému S-ovi zabavení a přikázání pohledávky k vybrání a že vybráním by unikla tato peněžitá částka do Německa, kde by rozsudek zdejšího soudu, týkající se celé pohledávky, nemohl býti vykonán pro potvrzené vyrovnání odpůrčí strany, nelze pokládati za jednání odpůrkyně v § 379 ex. ř. předpokládané, tím méně devisové předpisy a nejisté politické poměry v Německu, jimiž navrhovatelka

rovněž svůj návrh odůvodnila. Bylo proto návrh pro nedostatek osvědčení ohrožení nároku ve smyslu § 379 (2) ex. ř. zamítnouti.

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu.

D ů v o d y:

K osvědčení ohrožení, že vydobyto bude peněžité pohledávky — o jakou v souzeném případě jde — vyžaduje se podle § 379 ex. ř. obava, že bez povolení prozatímního opatření bude zmařeno nebo značně stíženo vydobytí pohledávky subjektivním jednáním dlužníkovým s majetkem, jehož způsoby jsou příkladmo uvedeny v předpisu § 379 druhý odstavec ex. ř., byť i nebylo k tomu třeba jednání obmyslného; nestačí tedy k tomu cíli pouhé objektivní ohrožení nároku. Rekursní soud správně tedy uznal, že by pouhé zahájení vyrovnacího řízení o jmění odpůrkyně v Německu neznamenal nějaké subjektivní ohrožení dobytí nároku navrhovatelčina. Jinak jest tomu však, přezkoumává-li se usnesení prvního soudu o odporu podaném odpůrkyní prozatímního opatření, kdež bylo toto odůvodněno tím, že odpůrkyně navrhovatelčina si vydobyla proti Vilému S-ovi zabavení a příkázání k vybrání pohledávky S-ovy proti československému eráru (krajskému soudu trestnímu v Praze, nebo ministerstvu spravedlnosti), v jehož soudní schránce zabavená hotovost S-ova jest uložena, poněvadž vybráním této hotovosti odpůrkyní by unikla tato peněžitá částka do Německa a tak se stala nedostupnou pro exekuční zásah navrhovatelky, neboť by v Německu nemohl rozsudek tuzemského soudu býti následkem potvrzení vyrovnání německým státním soudem a schválení 30% vyrovnací kvoty vykonán co do celé výše přisouzené pohledávky. Rekursní soud nepokládá ani toto ohrožení plného uspokojení navrhovatelčina za subjektivní ohrožení, jaké žádá § 379 odstavec druhý ex. ř.; to činí však neprávem. Jestliž přece návrh odpůrkyně navrhovatelčiny na zabavení a příkázání k vybrání deposita S-ova označiti za nakládání odpůrkyně s jejím majetkem v tuzemsku (§ 379 odstavec druhý ex. ř.), učiněné za tím účelem, by majetek ten převedla do Německa, čímž by byl odňat zdejšímu exekučnímu zásahu navrhovatelčinu a stal se nepřístupnějším, jest to tedy subjektivní jednání odpůrkyně s majetkem, jenž tvoří předmět navrhovaného prozatímního opatření. Tím by se dobývání navrhovatelčiny pohledávky značně stížilo, a jistě aspoň co do 70% zmařilo, poněvadž by v Německu pohledávka ta mohla býti uspokojena jen 30%. Jest sice státní smlouva mezi státem Československým a Německým o vzájemné právní pomoci čís. 130/1924 sb. z. a n., ta však nemůže věřitelce bydlící v tuzemsku dopomoci k úplnému uspokojení její pohledávky v Německu na základě tuzemského exekučního titulu, když tomu brání pravoplatné vyrovnání německým státním soudem schválené, kteréž však plnému uspokojení navrhovatelky v tuzemsku na překážku není (obdobná rozh. 2104, 3364, 4092, 5276 sb. n. s.). Otázka, zda navrhovatelka jest státní občankou říše Německé či státu Československého, jest pro rozřešení přípustnosti pro-

zatímního opatření lhotejnou. Vzhledem k tomu má nejvyšší soud za to, že jest splněna podmínka § 379 druhý odstavec ex. ř. o subjektivním ohrožení uspokojení pohledávky navrhovatelčiny.

Čís. 12582.

Pojišťovací smlouva.

Stanoveno-li v pojišťovacích podmínkách, že se pojistitel nemůže dovolávati průpadné doložky, netíží-li pojistníka ani úmysl ani hrubá nedbalost, nebo, nemělo-li porušení závaznosti vliv ani na zjištění nebo na objem pojistitelova plnění, jest na pojistníku, aby, není-li již sporné, že ho tíží úmysl, prokázal, že porušení závaznosti bylo bezvýznamné.

Významnost pojistníkova zveličování škody pro její zjištění není o sobě prokázána tím, že výše škody byla zjišťována rozhodci, bylo-li výši škody podle pojišťovacích podmínek určití rozhodci, i kdyby vůbec nedošlo mezi pojistitelem a pojistníkem k dohodě.

(Rozh. ze dne 5. května 1933, Rv I 2054/31.)

Žalobce pojistil u žalované pojišťovny proti ohni svůj sklad pánské, chlapecké a dětské konfekce na 180.000 Kč. Článek 21 pojišťovacích podmínek žalované pojišťovny ustanovoval, že nesprávné údaje pojištěného mají v zápětí ztrátu pojištěného nároku, lze-li pojištěnému přičísti úmysl nebo hrubou nedbalost; dále pak též článek stanovil, že pojistníku zůstává nárok, neměly-li nesprávné údaje vliv ani na zjištění pojistné příhody ani na zjištění neb objem plnění pojišťovatele. Stanovení výše škody bylo předmětem rozhodčího řízení, v němž žalobce udal výši škody 175.560 Kč. Rozhodčí komise stanovila škodu na 28.811 Kč. Žalobce byl pravoplatně odsouzen pro zločin pokusu podvodu, ježto úmyslně udal rozhodčímu soudu a likvidatoru, že jeho škoda činí 175.560 Kč. Žalobu proti pojišťovně o zaplacení 28.811 Kč p r o c e s n í s o u d p r v é s t o l i c e zamítl. D ů v o d y: V souzeném případě zakládá se rozhodnutí jen na výkladu čl. 21 vš. pojišť. podmínek. Podle tohoto ustanovení má pojistník nárok na plnění pojišťovnou, třebaže učinil nesprávné nebo neúplné údaje za vyšetřování škody, pak-li ho nepostihuje ani úmysl ani hrubá nedbalost, nebo, pak-li porušení nemělo vliv ani na zjištění pojistné příhody ani na zjištění neb objem plnění pojišťovatele. Žalobce vykládá toto ustanovení tak, že nárok trvá i při úmyslu nebo hrubé nedbalosti, pak-li porušení povinnosti k udání pravdy nemělo onoho vlivu. Rozhodce Leopold L. udal jako svědek, že údajům žalobce nevěřil, a že odhadl škodu podle knoflíků a zbytků látky, likvidátor Josef R. vypovídal jako svědek, že při roztrídění zboží rozhodčí soud seznal, že žalobcovy údaje musí býti nesprávné, rovněž tvrdil, rozhodce Emil P., že žalobcovy údaje nebyly přesné a že tudíž byla škoda vyšetřena podle knoflíků. Zdá se, že se žalobci podařil důkaz bezvýznamnosti jeho údajů. Avšak tento důkaz v souzeném případě jest nemožným. Žalobce byl odsouzen pro pokus podvodu z důvodu, že uvedl shora uvedené rozhodce v omyl, že jeho